

Jubilál az ifjúsági könyvtár

Jubileumhoz érkezett a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvtár kiadó ifjúsági könyvtár-sorozata. A népszerű sorozatban a 75. kötet — Polescsuk *A pergamen titka* című kalandos, »fantasztikus« regénye — lát napvilágot. Olcsó, négy-öt forintos áron jelentik meg a tanulóknak jelentős és fontos műveket, mint például Jókai *És mégis mozog a föld*, Mikszáth *Szent Péter esernyője*, Mark Twain *Huckleberry Finn*, Dienes András *Farkaslel* című munkáját. A könyvek magas példányszámában — 40 000—60 000 — látnak napvilágot. A »rekordot« eddig Jókai *És mégis mozog a föld* című regénye tartja, amelyet már százezer példányban adtak ki.

A fiatal olvasók körében népszerű sorozat következő kötete Jókai *A kőszívű ember fia* című regénye, majd Hárs László *Májú a gyerekek* című ifjúsági regényének új kiadása lesz. (MTI)

SZÁLLÍTÁS ELŐTT

(Tóth Béla felv.)

A szegedi járás homokföldjeinek gyümölcsöskertjeiben szedik a Jonathán, Starking és más téli almákat. A Szövetkezetek Megyei Értékesítő Központjának szatymai telepén naponta több száz mazsa gyümölcsöt vesznek át. Valogatás és osztályozás után a szép, egészséges almákat belföldi fogyasztásra az iparvárosokba, valamint exportra az NDK-ba és Csehszlovákiába szállítják. Képvonlat a »mosolygó« gyümölcs osztályozása látható.

Őszi utazás a Tiszán

Északon hajózható, Szabolcsban átgázolható a folyó

Sokféle jelzöt hallottam már a Tiszára: szőke, kanyargós, haragos, de azt csak ritkán, hogy átgázolható. A tavaszi magas víz-állás után szinte hihetetlen, de így igaz, Szolnok és Tiszalök között néhány helyen átgázolható a Tisza.

A tiszakeszi szivattyúháznál szálltam csónakba budapesti újságírókkal, hogy a magunk módján gázlót keressünk Kovács József és Szűcs József tokaji rocsók irányításával. Nem sokáig kellett csónakázni, Palkonya felé a mérőrúd csakhamar 90—60, végül 40 centiméter mélységet jelzett a Tisza közepén. Egy velünk szembe igyekvő csónakos is könnyen lökdöste előre csónakját evezőjével úgy, hogy a lapát 40 centiméteres részét sem lepte el a víz. Csónakján volt a motor is, de nem működte, mert a hajtómű néhány helyen már a homokba kapart.

Zátýonon a tutajok

Az egyik kanyar után hatalmas fűzfaronk állta útunkat a víz közepén. Még a tavaszi ár téphette ki a partoldalból s most itt áll, mint vízszintjelző a Tisza közepén. Nem csoda, hogy alig néhány száz méterrel feljebb és a Palkonyai Hőerőmű előtt tutajok tartanak kényszerpihenőt. Napok, sőt hetek óta állnak itt zátýonra futva. Pedig a fát várják a szolnoki és szegedi gőzfűrészüzemben. Tiszalök felett a tuzséri erdőgazdaság telepén állították össze e szerelvényeket, amelyek most itt vesztegelnek.

— Palkonyánál más baj is van — mondják a debreceni vízügyi igazgatóság emberei. — Néhány nap óta a hőerőmű hűtőberendezése csak langyos vizet kap a Tiszából, mert a berendezés részben a már felhasznált és felmelegedett vizet szívja vissza.

— Ilyen alacsony vízálásra ritkán volt példa a Tisza történetében — mondják a szakemberek. — ez nemcsak a tutajozást vagy az ipari vízellátást nehezíti. Problémát okoz a visszakerülő, a gyárakban már felhasznált szennyezett víz is. Kevés a víz, hosszabb ideig tart a víztisztulás. Például Csehszlovákiából, a hencovszai felfeldolgozó üzemből kikerült kátrányos-fenolos víz nehezíti az ivóvízellátást Szolnoknál. Ezért érdekel, hogy a tavalyi és az idei szárazság aggodalmakat ébreszt sokakban; vajon a vízigények emelkedésével nem

következik-e be katasztrófa a vízhiány a Tisza mentén?

Aggodalomra nincs ok

— A kérdés felvetése indokolt, de aggodalomra nincs ok — magyarázza dr. Kertai Ede, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főosztályvezetője. — Jelenlegi vízfogyasztásunk 3100 millió köbméter. Ennyi víz a Tiszán 45 nap alatt folyik le. Az évente lefolyó eddigi legkisebb vízmennyiség 12 millió köbméter volt.

Ismerve a tavaszi áradást, magunk is helyesen bólintunk: van víz, a probléma tehát az időbeni és térbeni megoszlásban rejlik. Vagyis nem ott és akkor áll rendelkezésünkre a víz, amikor arra szükségünk van.

Dehát ez a természet rendje, gondolhatja az ember. Igaz, de éppen az ember változtathatja meg ezt a rendet a Tiszán. Például olyan gátakkal, mint a tiszalöki. A gát fölött ugyanis most sincs vízhiány. Több ilyen műre van tehát szükség a Tiszán, mert a vízigény hazánkban állandóan növekszik. Távlati terveink szerint 1980-ban a mai vízfogyasztás előreláthatóan a négyszeresére emelkedik. Földrajzi adottságai miatt a legnagyobb gondot és a legtöbb feladatot a tiszavölgyi vízigények kielégítése jelenti, mert itt lesznek a legnagyobb öntözőtelepek s épülnek majd új üzemek, köztük a szegedi vegyipari kombinát. S ezen a tájon lesz a legtöbb tógazdaság is. Ezért több víztárolót kell majd építeni. A leggazdaságosabbnak a Tisza-meder és hullámter ígérkezik újabb vízlepcsők építésével. Ezzel egyúttal hazánk második legnagyobb folyója visszanyerheti a folyamhajózásban elvesztett szerepét is. különösen, ha felépül a két folyót összekötő hajózható csatorna.

Sürgető feladat

Porzót az út, a töltés teje, míg végigrobogtunk rajta gépkocsijainkkal. Porfelhőbe burkolózva szántották a traktorok és vetettek a gépek Szabolcs és Hajdú megyében. Az útmenti gyomok s fák leveleit is vastagon borítja a por, mintegy jelezve, régen volt erre felé jó áztatós eső. A szárazság, az aszályos évek ott is, mint Szeged környékén, megszabják a sürgető feladatot: növelni az öntözéses területet. Az ötvenes terv eredeti célja szerint 1965-re 460 ezer hektárral növelni az öntözéses területet. A Központi Bizott-

ság márciusi ülésén a termelőszövetkezetekben tapasztalható nagy érdeklődés miatt határozatban mondták ki: az eredetileg tervezett területet 180 ezer hektárral hoddal tovább kell növelni. A távlati terv szerint pedig az öntözött terület nagyságát 1970-re egymillió, 1980-ra pedig 2 millió holdra kell növelni.

— Ezek a fejlesztési számok parancsolóan írják elő a Tisza völgyében megfelelő vízellátás biztosítását — magyarázza Budapesti Kurt, az Országos Vízügyi Főigazgatóság vízhasznosítási osztályának vezetője.

„Öltözik” a Tisza

A Tisza-parti sok kilométeres sáta és csónakázás, a már meglévő szivattyútelepek, öntözőművek és csatornák, valamint a tiszalöki vízuasztató gát bizakodással töltöttek el bennünket, hogy a vízhiány okozta problémák a nagyobb szükséglet esetén is megoldódnak. Felépül majd a tiszaburai és ezt követően a csongrádi vízzárogát is.

Tiszai érdekességet, gázlót kerestünk Szabolcs és Hajdú megyében, és találtunk is. De mégsem ez nyújtotta a maradandó élményt, hanem az új építések, amelyek ugyan itt még nem kiabál úgy, mint az iparosodó városokban, de a folyóparton épülő szivattyútelepek, gyárak, öntözőtelepek, s a már meglévő mederzárógát Tiszalökön tanulmányoztuk: a mai idők szele itt is alaposan megrázta az öreg fűzfákat. A Tisza is „öltözik” már évek óta, leveti régi, fakó, szegényes ábrázatát, és felölti az újat, mint az egész országot.

Nagy Pál

Ismeretlen Petőfi-fénykép Békésen

Petőfi Sándor eddig ismeretlen fényképét őrizi békési lakásán dr. Lehoczky István, a Bakonyházi Erdészeti útepítési művezetője. A 6x10 centiméter nagyságú vastag kartonra készült fakult, barnásszínű fotográfiát 1936-ban egykori szállásadónőjétől, özv. Haris Józsefnőtől vette — Vörösmarty, Csajághy Laura, Liszt Ferenc és Erzsébet királyné fényképeivel együtt.

Az idős asszonyra annak idején férje egy fakazettát hagyott, amelyben harminc fotográfiát őrzött. Haris József nagybátyjától Millitzer Károlytól, a »nemzet nagyjai« fotográfiáinak gyűjtőjétől örökölte a kazettában tartott képeket.

A kitűnően sikerült tiszta fotográfiát valószínűleg Bécsből jött vándorfényképészek készítették Budán, és pontosan ráillik a Ferenczi Zoltán »Petőfi életrajza« című 1896-ban kiadott, háromkötetes könyvben közölt részletes személyleírás.

NAPIRENDEL:

Takarékossági hetek

Hasznos szenvedély ma már a takarékoság. Csongrád megyében évről évre emelkedik a betétállomány. Kinek kamatozó-, kinek nyeresébetét-könyve van. Az utóbbiból sokat nyitottak olyanok, akik gépkocsikhoz szeretnének jutni egy számukra szerencsés sorolás alkalmával. Százával, sőt, mondhatjuk ezrevel gyűjtik a pénzt családi házra, szövetkezeti lakásra, bútorra és sok más, értékesebb berendezési tárgyra, vagy éppen külföldi útra.

Íme bizonyosságul néhány számadat: 1958-ban 80 és fél, 1959-ben 143,3, a következő évben 199,1, majd tavaly 250,3 millió forintja volt Csongrád megye lakosságának a takarékbán. Idén viszont már szeptember 30-án 350 millió forint volt a betétállomány!

Az évről évre szinte úrráserűen növekvő takarékoskodás most, novemberben újabb állomáshoz érkezik. Az állami és társadalmi szervek november 10 és december 10 között egész megyére szóló takarékoskossági heteket, illetve hónapot rendeznek. Ennek célja, hogy tovább népszerűsítse a mind jobban tért hódító mozgalmat, újabb családokat nyerjen meg — azok saját érdekében — a takarékoskosságnak.

Az akció iránt most nagy az érdeklődés, egyelőre ter-

mészetesen a »bennfentes« körökben. Mindszent község» kezdeményezése nyomán például a Csongrád megyei tanács versenyt indít a takarékos község, város, járás cím elnyeréséért. A versenyzakasz feléves, november 1-én kezdődik és 1963. április 30-án fejeződik be. A takarékoskossági hónapban mintegy harminc község lakosságának rendeznek kulturális előadást, felvilágosítással egybekötve. Az előadásokon — melyből tizennégy a szegedi járásra jut — a Szegedi Nemzeti Színház művészei, a nagyobb vállalatok művészeti együttesei lépnek fel, filmvetítést, »ki mit tud?« vetélkedéseket tartanak. Ugyanakkor szemléltetően bemutatják a takarékoskossági hasznát, ismertetik a betétekkel kapcsolatos tudnivalókat.

A takarékoskossági hetek idején széles körű betétgyűjtést és KST-tagszervezést folytatnak. Előzetes becslések szerint egy hónap alatt mintegy tízmillióval növekszik a betétállomány, elsősorban olyan családok megtakarított pénzéből, akik eddig talán csak ötletszerűen gyűjtöttek valamire a pénzt. A takarékos emberek toborzásában részt vesznek a munkahelyi és iskolai OTP-összekötők, a községek takarékoskossági bizottságai és más önkéntes aktivisták.

Ülést tart a városi tanács

A szegedi városi tanács két nap múlva, kedden délután 9 órától ülést tart a tanácsháza nagytermében. A tanácsülés megtárgyalja a város jövő évi költségvetését és városfejlesztési tervét, valamint a különféle lakossági szolgáltatások további javításának föladatait. A tanácsülés nyilvános.

Ahol mindenki tanul

A Szegedi Orvostudományi Egyetem műszaki osztályán és a hozzá tartozó lakatos-, asztalos-, géplakatos-, kárpi-tos-, festő- és orvosmedikai műhelyekben szinte mindenki tanul. S teszik ezt azért, hogy az egészségügy területén egyrészt általános képet kapjanak azokról a műszaki kérdésekről, amelyek napi munkájuk közben felmerülnek, másrészt, hogy műszaki tudásukat már azoknak a követelményeknek a szolgálataiba állítsák, amelyek az intézetek további korszerűsítésében majd rájuk hárulnak.

A jobb betegellátásért

— Természetes — mondja Horváth István mérnök, a műszaki osztály vezetője —, hogy elméleti és gyakorlati műszaki felkészültségünkkel elősegítjük a jobb betegellátást, a gyógyító- és tudományos munkát.

Horváth István mérnök természetesen tartja azt is, hogy a szakmai és politikai továbbképzésben maga mutatson példát. Donka József vezető gépészmérnökkel és Paszt József építésszel együtt részt vesz egy kétéves egészségügyi-műszaki továbbképző tanfolyamon, ugyanakkor a magyar munkásmozgalm története kétéves tanfolyamának is hallgatója. Csamangó János főműhelyvezető a marxizmus-leninizmus esti egyetemen tanul, Kec-

keméti Lajos gépészmérnök pedig most iratkozott be a Gépipari Technikum elektrotechnikai továbbképző tanfolyama esti tagozatára. Az orvosmedikai műhely vezetője, dr. Szekeres István, jogtudományi végzettsége mellett nemrég végezte el a technikumot.

A jó példa vonzó

Íme néhány példa, amely bizonyítja, hogy a Szegedi Orvostudományi Egyetem műszaki osztályán természetes, mindennapi dolog, hogy ki-ki képessége és munkája fontossága szerint képezi magát tovább. Ugyanakkor a műhelyek dolgozóinak közel 65 százaléka vesz részt különböző ideológiai továbbképzésben. A műszaki osztály és a műhelyek dolgozói együtt beszéltek meg az MSZMP Központi Bizottságának kongresszusi irányelveit is. Az időszerű politikai kérdésekről pedig időnként a műszaki osztály egy-egy dolgozója tart előadást, amelyet vita követ az őszinte és nyílt véleménynyilvánítás jegyében. Ugyanígy tartalmas előadások hangzanak el esetenként a műhelyek dolgozói részére is, például az emberek egymáshoz való viszonyáról, egy-egy speciális műszaki probléma megoldásáról stb. Az egyetem és a klinikák munkáját elősegítő műszaki tevékenység igen sokrétű, kezdve az egyszerű

szerszámkészítéstől a bonyolult finommechanikai műszerek és elektromos berendezések javításáig.

S a leendő szakmunkásokra, az orvosegyetemi műhelyekben dolgozó ipari tanulóknak is kiterjed a műszaki osztály figyelme. Közel 30 tanuló dolgozik a különböző műhelyekben. Előfordult, hogy panasz hangzott el általános magatartásukról, ugyanakkor iskolai előmenetelük is gyenge volt. A párt-szervezet és a KISZ közös vállalkozással orvosolta a bajokat időben. S azóta rendszeres kapcsolatot tartanak a műhelyek vezetői ipari tanulóik szüleivel, s esetenként

megbeszélnek a felmerülő problémákat. Ennek eredménye már most is megmutatkozik: a műhelyekben dolgozó ipari tanulók tanulmányi eredményei, a korábbi időkhoz képest, lényegesen javult, ugyanakkor magatartásukra sem hangzik el most már panasz. Kirívó esetekkel szinte már nem is találkozunk.

Együtt a mesterekkel

Szakmunkások és ipari tanulók együttesen vesznek részt különféle szakmai előadásokon is, amelyeket rendszerint a műszaki osztály dolgozói tartanak. Kiderült, hogy ezek a különféle speciális témákról szóló előadások igen népszerűek. Erdekli például a kőműves segédmunkásokat is a villamosági berendezések különböző elhelyezése, mert ők is találkoznak munka közben e berendezésekkel, s a baleseti veszély elhárításának elemi feltételeit ismerniük kell.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem műszaki osztályának példamutatója közvetve kihat az egész gyógyító-munkára, mert csak tökéletes műszaki berendezéssel lehet eredményes munkát végezni. A követelmények pedig egyre nagyobbak, s már most kell gondolni azokra a korszerűsítésekre is, amelyek majd folyamatosan végbe mennek az egyes intézetekben. A napi munka mellett már ezekre a jövőbeli feladatokra is készül a Szegedi Orvostudományi Egyetem műszaki osztálya és műhelyei-nek valamennyi dolgozója.

A napokban köszönetet kapott a műszaki osztály a József Attila Tudományegyetem rektorától az első éves matematika-fizika és kémia-fizika szakos hallgatóknak az üzemi gyakorlaton nyújtott lelkiismeretes oktatómunkáért. S az is természetes, hogy a Szegedi Orvostudományi Egyetem a szoros baráti kapcsolat jegyében felajánlja segítségét a tudományegyetemnek, s erejéhez mérten részt vesz a leendő tanárok üzemi oktatásában, hogy megismerjék a munkást és a munkát.

L. F.